

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/aktualnosci/189070,Krakow-IPN-ufundowal-tablice-upamietniajaca-Jadwige-i-Zygmunta-Karlowskich-zolni.html>
03.05.2024, 12:59

Kraków. IPN ufundował tablicę upamiętniającą Jadwigę i Zygmunta Karłowskich, żołnierzy AK

Oddział IPN w Krakowie ufundował tablicę upamiętniającą Zygmunta i Jadwigę Karłowskich, żołnierzy Armii Krajowej, ofiary niemieckiego terroru okupacyjnego. 11 sierpnia 2023 r. odbyła się uroczystość odsłonięcia i poświęcenia tablicy.

W kościele św. Marka Ewangelisty odprawiona została msza święta, po której zebrani przeszli pod tablicę, zamontowaną na kamienicy przy ul. św. Marka 8, naprzeciwko skweru imienia Zygmunta i Jadwigi Karłowskich. Krakowski IPN reprezentowali m.in. zastępca dyrektora oddziału Cecylia Radoń i naczelnik Oddziałowego Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa dr Maciej Korkuć.

Obecni byli także m.in. konsul Niemiec Dagmar Hillebrand, zastępca prezydenta Krakowa Jerzy Muzyk, małopolska kurator oświaty Barbara Nowak, zastępca dyrektora Szpitala Specjalistycznego im. J. Dietla w Krakowie dr Marcin Mikos, dyrektor Muzeum Farmacji Agnieszka Rzepiela, prezes Okręgowej Izby Aptekarskiej w Krakowie mgr Elżbieta Rząsa-Duran, nadkom. Łukasz Stankiewicz, zastępca komendanta miejskiego policji w Krakowie, Jadwiga Duda, prezes Stowarzyszenia Klub Przyjaciół Wieliczki, sekretarz generalny Stowarzyszenia Żołnierzy 106. Dywizji Piechoty AK Inspektoratu „Maria” Teresa Eckhardt oraz mieszkańcy kamienicy.

Honorowym gościem wydarzenia była dr Róża Karłowska, córka upamiętnionych bohaterów wraz z najbliższą rodziną, w tym Janem Stanisławem Koschem, który wygłosił przemówienie.

Głos zabrał dr Korkuć, który podkreślił:

– Ofiara, poświęcenie, to są niezabliźnione rany. Śmierć to tragedia i dla rodziny i dla społeczeństwa. Kiedy małżeństwo Karłowskich żyło, było wzorcem do naśladowania, punktem odniesienia i dla młodszych i dla starszych. Życia małżeństwu Karłowskich nie przywrócimy, ale pamięć o tym, że są wzorcem i powinni nim być w dalszym ciągu, przywrócimy. Przywrócimy ją dla młodych Polaków, którzy żyją w pokoju i dla tych, którzy szukają wartości uniwersalnych. I mam nadzieję, że właśnie temu służyć będzie ta tablica.

Uroczystego odsłonięcia dokonała Cecylia Radoń oraz dr Róża Karłowska. Następnie o. Jerzy Pajak, kapelan środowisk kombatanckich poprowadził modlitwę oraz poświęcił tablicę

Zygmunt Karłowski.
Fot. archiwum
prywatne

Jadwiga Karłowska z
córką Różą. Fot.
archiwum prywatne

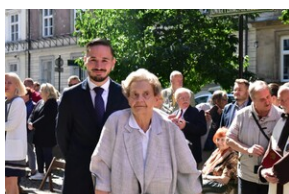
Zygmunt Karłowski urodził się 27 sierpnia 1912 r. we Lwowie. Po ukończeniu szkoły średniej w Gostyniu podjął studia prawnicze we Lwowie. Jego ojciec piastował funkcję senatora Rzeczypospolitej. Był właścicielem ziemskim i przygotowywał syna do zarządzania rodzinnymi dobrami. Po rozpoczęciu okupacji niemieckiej na ziemiach polskich, w październiku 1939 r. Stanisław Karłowski został rozstrzelany na rynku w Gostyniu. Zygmunt przeniósł się do Krakowa.

Jadwiga Karłowska z domu Kosch urodziła się 14 sierpnia 1914 r. w Krakowie. Po ukończeniu szkoły średniej u siostr urszulanek podjęła studia farmaceutyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim. Po ich ukończeniu i odbyciu praktyki została kierowniczką rodzinnej apteki „Pod Gwiazdą” przy ul. Floriańskiej 15, założonej przez jej dziadka, Konstantego Wiszniewskiego. Była to jedna z największych i najprężniej działających aptek w mieście. Po nastaniu okupacji w 1939 r. Niemcy pozostawili aptekę pod kierownictwem Jadwigi.

Zygmunt i Jadwiga wzięli ślub w parafii mariackiej, w 1940 r. Zamieszkali w kamienicy przy ul. św. Marka 8. Jadwiga pozostała na stanowisku kierownika apteki „Pod Gwiazdą”, a Zygmunt pracował w biurze rachunkowości rolnej. Około 1941 r. weszli w struktury konspiracji niepodległościowej. Wykorzystali możliwości logistyczne rodzinnej apteki do zorganizowania sieci punktów sanitarnych w posiadłościach ziemiańskich na terenie Małopolski. Zaopatrywali je w leki i sprzęt medyczny, który służył do udzielania pomocy oddziałom podziemia niepodległościowego. Działali w ramach konspiracyjnej organizacji ziemiańskiej „Uprawa”-„Tarcza”-„Opieka”, pozostającej w strukturach ZWZ-AK. W ich mieszkaniu znajdowała się kwatera gen. Stanisława Rostworowskiego, wpływowego oficera Komendy Głównej AK.

11 sierpnia 1944 r. Karłowscy wraz z gen. Rostworowskim oraz kuzynem Zygmunta, Stefanem Dembińskim, zostali aresztowani przez Niemców w mieszkaniu przy św. Marka 8.

Przewieziono ich do siedziby krakowskiego gestapo przy ul. Pomorskiej i poddano bestialskim torturom. Według relacji Dembińskiego jeszcze tego samego dnia Niemcy zakatowali Zygmunta. Stanisław Rostworowski został również zamęczony przy Pomorskiej lub w więzieniu przy Montelupich, gdzie trafiła Jadwiga. Wywieziona 11 września 1944 r. do KL Plaszow prawdopodobnie tam została rozstrzelana.

Kraków. IPN ufundował tablicę upamiętniającą Jadwigę i Zygmunta Kariowskich, żołnierzy AK. Fot. Żaneta Wierzgacz

Kraków. IPN ufundował tablicę upamiętniającą Jadwigę i Zygmunta Kariowskich, żołnierzy AK. Fot. Żaneta Wierzgacz

Kraków. IPN ufundował tablicę upamiętniającą Jadwigę i Zygmunta Kariowskich, żołnierzy AK. Fot. Żaneta Wierzgacz

Kraków. IPN ufundował tablicę upamiętniającą Jadwigę i Zygmunta Kariowskich, żołnierzy AK. Fot. Żaneta Wierzgacz

Kraków. IPN ufundował tablicę upamiętniającą Jadwigę i Zygmunta Kariowskich, żołnierzy AK. Fot. Żaneta Wierzgacz

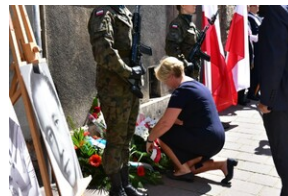
Kraków. IPN ufundował tablicę upamiętniającą Jadwigę i Zygmunta Kariowskich, żołnierzy AK. Fot. Żaneta Wierzgacz

Kraków. IPN ufundował tablicę upamiętniającą Jadwigę i Zygmunta Kariowskich, żołnierzy AK. Fot. Żaneta Wierzgacz

Kraków. IPN ufundował tablicę upamiętniającą Jadwigę i Zygmunta Kariowskich, żołnierzy AK. Fot. Żaneta Wierzgacz

Kraków. IPN ufundował tablicę upamiętniającą Jadwigę i Zygmunta Kariowskich, żołnierzy AK. Fot. Żaneta Wierzgacz

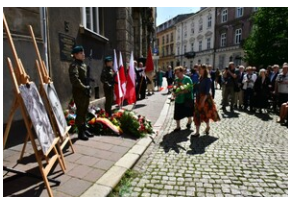
Kraków. IPN ufundował tablicę upamiętniającą Jadwigę i Zygmunta Kariowskich, żołnierzy AK. Fot. Żaneta Wierzgacz

Kraków. IPN ufundował tablicę upamiętniającą Jadwigę i Zygmunta Kariowskich, żołnierzy AK. Fot. Żaneta Wierzgacz

Kraków. IPN ufundował tablicę upamiętniającą Jadwigę i Zygmunta Kariowskich, żołnierzy AK. Fot. Żaneta Wierzgacz

Kraków. IPN ufundował tablicę upamiętniającą Jadwigę i Zygmunta Kariowskich, żołnierzy AK. Fot. Żaneta Wierzgacz

Kraków. IPN ufundował tablicę upamiętniającą Jadwigę i Zygmunta Kariowskich, żołnierzy AK. Fot. Żaneta Wierzgacz

Kraków. IPN ufundował tablicę upamiętniającą Jadwigę i Zygmunta Kariowskich, żołnierzy AK. Fot. Żaneta Wierzgacz

Kraków. IPN ufundował
tablicę upamiętniającą
Jadwigę i Zygmunta
Kariowskich, żołnierzy
AK. Fot. Żaneta
Wierzgacz

Kraków. IPN ufundował
tablicę upamiętniającą
Jadwigę i Zygmunta
Kariowskich, żołnierzy
AK. Fot. Żaneta
Wierzgacz